

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد تهران مرکزی
دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی ، گروه علوم اجتماعی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)
گرایش: جامعه شناسی

عنوان :

مطالعه جامعه شناختی تمایل دختران دانشجو مقطع کارشناسی به استقلال طلبی و
خودسرپرستی در شهر تهران در سال ۱۳۹۰

استاد راهنما:

دکتر مجید کاشانی

استاد مشاور:

دکتر حسین فکر آزاد

نگارش :

فرشته ابراهیمی

زمستان ۱۳۹۰

تقدیم به

پدر و مادر عزیزم که در تمام عرصه ها ،
خورشید پر فروغ زندگی ام هستند.

و تقدیم به

خواهران و براران عزیزم

سیاسگزاری:

سیاس به درگاه ایزد منان که به لطف خود به مخلوقاتش قدرت اندیشه و تفحص بخشید و راه ترقی و پیشرفت را فراسوی آنان گشود و با اعطای برکات خود توفیق چیدن خوشه ای از خرمن علم را به بنده حقیرش عطا فرمود.

ضمن قدردانی و سپاس از زحمات بی دریغ جناب آقای دکتر مجید کاشانی که با راهنمایی های ارزشمند و پر ارج آموخته های خویش را چون چراغی فرا روی من نهاد.

همچنین از زحمات جناب آقای دکتر حسین فکر آزادبه عنوان استاد مشاور کمال تشکر و امتنان را دارم،

و سپاس از استاد بزرگوار، جناب آقای دکتر امیر مسعود امیر مظاهری به عنوان استاد داور کمال تشکر را دارم.

همچنین از دوستان عزیزم که مرا در به پایان رساندن این پایان نامه یاری رساندند، کمال تشکر و قدردانی را دارم.

تعهذنامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب فرشته ابراهیمی دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۷۰۸۴۹۲۲۲ در رشته علوم اجتماعی گرایش جامعه شناسی که در تاریخ ۹۰/۱۱/۱۰ از پایان نامه خود تحت عنوان: مطالعه جامعه شناختی تمایل دختران دانشجو مقطع کارشناسی به استقلال طلبی و خودسرپرستی در شهر تهران در سال ۱۳۹۰ با کسب نمره ۱۹/۵۰ و با درجه عالی دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و ...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: فرشته ابراهیمی

تاریخ و امضاء

۱۳۹۰/۱۲/۲۳

بسمه تعالی

در تاریخ: ۱۳۹۰/۱۱/۱۰

دانشجوی کارشناسی ارشد خانم فرشته ابراهیمی از پایان نامه خود دفاع

نموده و با نمره ۱۹/۵۰ به حروف نوزده و پنجاه صدم و با

درجه عالی مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده	
پیشگفتار	
مقدمه	

فصل اول: کلیات طرح تحقیق

۱-۱ بیان مسئله	۲
۲-۱ اهداف پژوهش	۵
۳-۱ اهمیت و ضرورت موضوع پژوهش	۶
۴-۱ فرضیات تحقیق	۷
۵-۱ تعریف متغیرها و مفاهیم اساسی	۹

فصل دوم: مطالعات نظری

مقدمه	۱۷
۱-۲ تعریف اصطلاحات پژوهش	۱۸
۲-۲ سیر تاریخی استقلال زنان در غرب	۱۹
۳-۲ استقلال دختران در ایران	۲۰
۴-۲ موانع و مشکلات زندگی مجردی دختران	۲۰
۵-۲ عوامل خانوادگی موثر در استقلال خواهی دختران	۲۱
۶-۲ نقش تبلیغات در استقلال خواهی دختران	۲۳
۷-۲ نظریات جامعه شناسی	۲۴
- رویکرد کنش متقابل نمادین	۲۴
- نگرش مید در مورد ذهن ، خود و جامعه	۲۵
- برداشت از خود از دیدگاه موریس روزنبرگ	۲۷
- ذهن از دیدگاه کولی	۲۸
- خودآیینی سان کولی	۲۹
- نظریات کولی در مورد فرد و نهاد	۳۰
- نظریه نمایشی گافمن	۳۰
- نظریه داغ گافمن	۳۲
- ماهیت کنش متقابل اجتماعی از دیدگاه بلومر	۳۲
- اصل اراده گرایی مکتب مبادله	۳۳
- قضایای بنیادی هومنز	۳۴
- نظریه ی بی هنجاری مرتون	۳۷

۴۰	دیدگاه دورکیم در مورد جامعه پذیری
۴۱	نظریه نقش پذیری مید
۴۲	مصرف گرایی مارکوزه
۴۳	کنش اجتماعی وبر
۴۴	نظام کنش پارسونز
۴۶	۸-۲ نظریات روانشناسی
۴۶	نظریه جامعه پذیری فروید
۴۷	نظریه کوهلبرگ در مورد رشد اخلاقی
۴۹	نظریه نیاز به موفقیت مک کله لند
۵۲	نظریه کتپ کا (افسانه سنیدرلا)
۵۳	انسجام هویتی از نظر اریکسون
۵۳	نظریه رشد پیاژه
۵۴	نظریه منش اریک فرم
۵۶	۹-۲ نظریات فمینیستی
۵۶	نظریه نابرابری جنسی
۵۷	فمینیسم لیبرالی
۵۷	نظریه ستمگری جنسی
۵۸	فمینیسم رادیکال
۵۹	* دیاگرام (مدل نظری)
۶۰	چارچوب نظری
۶۰	۱۰-۲ نتیجه گیری

فصل سوم: روش شناسی تحقیق (متدولوژی)

۶۳	مقدمه
۶۳	۱-۳ روش تحقیق
۶۴	
۶۴	۲-۳ جامعه آماری
۶۴	۳-۳ حجم نمونه و روش نمونه گیری
۶۵	۴-۳ ابزار اندازه گیری
۶۵	۵-۳ روش جمع آوری اطلاعات
۶۷	- آزمون روائی و اعتبار
۷۰	۶-۳ روشهای آماری تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق

۷۲	مقدمه
۷۳	۱-۴ جداول یک بعدی و نمودارهای دایره ای
۹۱	۲-۴ جداول دو بعدی
	فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات
۱۳۴	۱-۵ بحث و نتیجه گیری
۱۴۳	۲-۵ تنگناها و محدودیت های تحقیق
۱۴۳	۳-۵ پیشنهادات تحقیق
	پیوست
۱۴۵	پرسشنامه بررسی تمایل دختران دانشجو به استقلال خواهی
۱۴۹	فهرست منابع

فهرست جداول

عنوان	صفحه
الف) جداول یک بعدی.....	۷۳
۱-۱ توزیع جمعیت نمونه بر حسب خصوصیات فردی و خانوادگی.....	۷۳
۱-۱-۱ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب سن پاسخگویان و میزان فاصله سنی پاسخگویان با پدر و مادر	۷۳
۱-۱-۲ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب تحصیلات پدر و مادر پاسخگویان.....	۷۵
۱-۱-۳ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب تعداد برادر و خواهر پاسخگویان و اینکه پاسخگویان چندمین فرزند در خانواده خود هستند.....	۷۶
۱-۱-۴ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب وضعیت اشتغال پاسخگویان ، وضعیت مالی خانواده و دارایی اختصاصی پاسخگویان.....	۷۷
۱-۱-۵ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب محل زندگی پاسخگویان و میزان ساعات که به دور از خانواده هستند و میزان ارتباط عاطفی آنها به اعضای خانواده.....	۷۹
۱-۲ توزیع جمعیت نمونه بر حسب عوامل اجتماعی و فرهنگی.....	۸۰
۱-۲-۱ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب تمایل به داشتن مشاغل دارای استقلال فردی و میزان علاقه پاسخگویان به داشتن آپارتمان مجردی.....	۸۰
۱-۲-۲ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب فکر کردن به جدایی از خانواده در هنگام بروز مشکلات در دوران کودکی	۸۰
۱-۲-۳ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان علاقه مندی پاسخگویان به زندگی مجردی	۸۱
۱-۲-۴ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان موافقت پاسخگویان با عدم استقلال زنان و اتکاء آنان به مردان	۸۲
۱-۲-۵ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان اعتقاد پاسخگویان به نظارت خانواده بر دختران تا قبل از ازدواج.....	۸۲
۱-۲-۶ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب پذیرفته شدن مستقل زندگی کردن دختران در بین آشنایان پاسخگویان	۸۳
۱-۲-۷ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب نارضایتی پاسخگویان از موقعیت مالی و تلاش برای دستیابی به موقعیت برتر	۸۳
۱-۲-۸ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان افتخار پاسخگویان به جنسیتشان ، میزان اعتماد به نفس آنان و میزان مشاهده درگیری لفظی بین والدین.....	۸۴
۱-۲-۹ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان اندیشیدن به عقلایی بودن کار قبل از انجام آن و صرف نظر از کاری به خاطر ترس از سرزنش خانواده	۸۵
۱-۲-۱۰ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب ترجیح تصمیمات شخصی بر تصمیمات والدین و عمل کردن برخلاف نظرات خانواده.....	۸۶

- ۱-۳ توزیع جمعیت نمونه بر حسب عوامل محیطی ، اقتصادی و اجتماعی ۸۷
- ۱-۳-۱ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان تاثیرگذاری دستورات مذهبی در زندگی شخصی پاسخگویان و میزان تاثیرگذاری فیملها و سریالها بر پاسخگویان ۸۷
- ۱-۳-۲ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب انجام کارها مطابق نظرات دیگران ۸۷
- ۱-۳-۳ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب اموالی که پاسخگو به صورت اختصاصی دارا بوده و تعداد مواردی که پاسخگویان بدون نظارت خانواده انجام داده و تعداد مواردی که پاسخگو احتیاج به کسب اجازه از خانواده ندارد ۸۸
- ۱-۴ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب نوع استقلال طلبی ۸۹
- ۱-۴-۱ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب استقلال طلبی ذهنی ، عینی و کلی ۸۹
- ۲-۴) فهرست جداول دو بعدی ۹۱
- ۲-۱ رابطه خصوصیات فردی و شخصیتی و تمایل به استقلال خواهی ذهنی و خود سرپرستی ۹۱
- ۲-۱-۱ جدول توزیع جمعیت نمونه بر حسب کسب اموال و موفقیت های شخصی بودن کمک مالی خانواده و تمایل به استقلا خواهی ذهنی و خودسرپرستی ۹۱
- ۲-۱-۲ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان علاقه مندی پاسخگویان به داشتن آپارتمان مجردی و تمایل به استقلال خواهی ذهنی و خودسرپرستی ۹۲
- ۲-۱-۳ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان علاقه مندی پاسخگویان به تجربه زندگی مجردی و تمایل به استقلال خواهی ذهنی و خودسرپرستی ۹۳
- ۲-۱-۴ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان موافقت پاسخگویان با عدم استقلال زنان اتکاء آنها به مردان و تمایل به استقلال خواهی ذهنی و خودسرپرستی ۹۴
- ۲-۱-۵ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان موافقت پاسخگویان با نظارت و کنترل خانواده بر دختران تا قبل از ازدواج و تمایل به استقلال خواهی ذهنی و خودسرپرستی ۹۵
- ۲-۱-۶ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان ترجیح دادن تصمیمات شخصی بر تصمیمات والدین و تمایل به استقلال خواهی ذهنی و خودسرپرستی ۹۶
- ۲-۱-۷ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب تعداد اموال که پاسخگویان به صورت شخصی و اختصاصی در اختیار داشته و تمایل به استقلال خواهی ذهنی و خودسرپرستی ۹۷
- ۲-۱-۸ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب تعداد فعالیت های خانوادگی و شخصی که پاسخگویان بدون نظارت خانواده انجام داده و تمایل به استقلال خواهی ذهنی و خود سرپرستی ۹۸
- ۲-۱-۹ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب تعداد فعالیت های فرهنگی و اجتماعی که پاسخگویان نیاز به کسب اجازه از خانواده خود نداشته و تمایل به استقلال خواهی ذهنی و خود سرپرستی ۹۹

- ۱۰-۱-۲ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان مواردی که پاسخگو برخلاف نظرات خانواده خود عمل می کند و تمایل به استقلال خواهی ذهنی و خودسرپرستی ۱۰۰
- ۲-۲-۲ رابطه خصوصیات فردی و شخصیتی و تمایل به استقلال خواهی عینی و خودسرپرستی ۱۰۱
- ۱-۲-۲-۱ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب وضعیت اشتغال پاسخگویان و تمایل به استقلال خواهی عینی و خودسرپرستی ۱۰۱
- ۲-۲-۲-۲ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب محل زندگی پاسخگویان و تمایل به استقلال خواهی عینی و خودسرپرستی ۱۰۲
- ۲-۲-۳ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان ساعاتی که پاسخگویان به دور از خانواده خود سپری می کنند و تمایل به استقلال خواهی عینی و خودسرپرستی ۱۰۳
- ۲-۲-۴ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب کسب اموال و موفقیت های شخصی بدون کمک مالی خانواده و تمایل به استقلال خواهی عینی و خودسرپرستی ۱۰۴
- ۲-۲-۵ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان موافقت پاسخگویان با عدم استقلال زنان و اتکاء آنان به مردان و تمایل به استقلال خواهی عینی و خودسرپرستی ۱۰۵
- ۲-۲-۶ جدول توزیع جمعیت نمونه بر حسب تعداد اموال و مواردی که پاسخگویان به صورت شخصی و اختصاصی در اختیار داشته و تمایل به استقلال خواهی عینی و خودسرپرستی ۱۰۶
- ۲-۲-۷ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب تعداد موارد فعالیت های خانوادگی که پاسخگویان بدون نظارت خانواده خود انجام داده و تمایل به استقلال خواهی عینی و خودسرپرستی ۱۰۷
- ۲-۲-۸ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب تعداد فعالیت های فرهنگی که پاسخگویان نیاز به کسب اجازه از خانواده نداشته و تمایل به استقلال خواهی عینی و خودسرپرستی ۱۰۸
- ۲-۲-۹ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان مواردی که پاسخگو برخلاف نظرات خانواده خود عمل می کند و تمایل به استقلال خواهی عینی و خودسرپرستی ۱۰۹
- ۲-۳-۲ رابطه خصوصیات فردی و شخصیتی و تمایل به استقلال خواهی کلی و خودسرپرستی ۱۱۰
- ۲-۳-۱ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب محل زندگی پاسخگویان و تمایل به استقلال خواهی کلی و خودسرپرستی ۱۱۰
- ۲-۳-۲ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان ساعاتی که پاسخگویان به دور از خانواده خود سپری می کنند و تمایل به استقلال خواهی کلی و خودسرپرستی ۱۱۱
- ۲-۳-۳ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب کسب اموال و موفقیت های شخصی بدون کمک مالی خانواده و تمایل به استقلال خواهی کلی و خودسرپرستی ۱۱۲
- ۲-۳-۴ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان علاقه مندی پاسخگویان به داشتن آپارتمان مجردی و تمایل به استقلال خواهی کلی و خودسرپرستی ۱۱۳

- ۲-۳-۵ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان علاقه مندی پاسخگویان به تجربه زندگی مجردی و تمایل به استقلال خواهی کلی و خودسرپرستی..... ۱۱۴
- ۲-۳-۶ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب موافقت پاسخگویان با عدم استقلال زنان و اتکاء آنان به مردان و تمایل به استقلال خواهی کلی و خودسرپرستی..... ۱۱۵
- ۲-۳-۷ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب موافقت پاسخگویان با نظارت و کنترل خانواده بر دختران تا قبل از ازدواج و تمایل به استقلال طلبی کلی و خودسرپرستی..... ۱۱۶
- ۲-۳-۸ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان ترجیح دادن تصمیمات شخصی بر تصمیمات والدین و تمایل به استقلال خواهی کلی و خودسرپرستی..... ۱۱۷
- ۲-۳-۹ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب تعداد اموال و مواردی که پاسخگویان به صورت شخصی و اختصاصی در اختیار داشته و تمایل به استقلال خواهی کلی و خودسرپرستی..... ۱۱۸
- ۲-۳-۱۰ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب تعداد فعالیت های خانوادگی و شخصی که پاسخگویان بدون نظارت خانواده انجام داده و تمایل به استقلال خواهی کلی و خودسرپرستی..... ۱۱۹
- ۲-۳-۱۱ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب تعداد فعالیت های فرهنگی و اجتماعی که پاسخگویان نیاز به کسب اجازه از خانواده خود نداشته و تمایل به استقلال خواهی کلی و خودسرپرستی..... ۱۲۰
- ۲-۳-۱۲ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب مواردی که پاسخگو برخلاف نفرات خانواده خود عمل می کند و تمایل به استقلال خواهی کلی و خودسرپرستی..... ۱۲۱
- ۲-۴ رابطه عوامل خانوادگی و تمایل به استقلال خواهی ذهنی و خودسرپرستی..... ۱۲۲
- ۲-۴-۱ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب برقراری ارتباطات عاطفی با اعضای خانواده و تمایل به استقلال خواهی و ذهنی و خودسرپرستی..... ۱۲۲
- ۲-۴-۲ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب فکر کردن به جدایی از خانواده در هنگام بروز مشکلات در کودکی و تمایل به استقلال خواهی ذهنی و خودسرپرستی..... ۱۲۳
- ۲-۴-۳ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب صرف نظر کردن از انجام کاری به خاطر ترس از سرزنش خانواده و تمایل به استقلال خواهی ذهنی و خودسرپرستی..... ۱۲۴
- ۲-۵ رابطه عوامل خانوادگی و تمایل به استقلال خواهی کلی و خودسرپرستی..... ۱۲۵
- ۲-۵-۱ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب تحصیلات مادر پاسخگویان و تمایل به استقلال خواهی کلی و خودسرپرستی..... ۱۲۵
- ۲-۵-۲ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان نارضایتی پاسخگویان از موقعیت مالی خانواده شان و تمایل به استقلال خواهی کلی و خودسرپرستی..... ۱۲۶
- ۲-۵-۳ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب صرف نظر از انجام کاری به خاطر ترس از سرزنش خانواده و تمایل به استقلال خواهی کلی و خودسرپرستی..... ۱۲۷

۲-۶ رابطه عوامل محیطی و اجتماعی و تمایل به استقلال خواهی ذهنی و خودسرپرستی

۱۲۸

۲-۶-۱ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان پذیرفته شدن مستقل زندگی کردن

دختران در بین آشنایان و تمایل به استقلال خواهی ذهنی و خودسرپرستی ۱۲۸

۲-۶-۲ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان تاثیرگذاری دستورات مذهبی در زندگی

پاسخگویان و تمایل به استقلال خواهی ذهنی و خودسرپرستی ۱۲۹

۲-۶-۳ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب میزان تاثیرگذاری فیلم و سریال بر زندگی فرد

و تمایل به استقلال خواهی ذهنی و خودسرپرستی ۱۳۰

۲-۶-۴ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب انجام دادن کارها روزمره مطابق نظر دیگران

و تمایل به استقلال خواهی ذهنی و خودسرپرستی ۱۳۱

۲-۷ رابطه عوامل محیطی و اجتماعی و تمایل به استقلال خواهی کلی و خودسرپرستی

۱۳۲

۲-۷-۱ جداول توزیع جمعیت نمونه بر حسب انجام دادن کارهای روزمره مطابق نظر

دیگران و تمایل به استقلال خواهی کلی و خودسرپرستی ۱۳۲

فهرست نمودار ها

صفحه	عنوان
۷۴	نمودار دایره ای توزیع جمعیت نمونه بر حسب سن و فاصله سنی با پدر و مادر
۷۵	نمودار دایره ای توزیع جمعیت نمونه بر حسب تحصیلات پدر
۷۸	نمودار دایره ای توزیع جمعیت نمونه بر حسب وضعیت اشتغال
۸۱	نمودار دایره ای توزیع جمعیت نمونه بر حسب علاقه مندی به زندگی مجردی
۹۰	نمودار دایره ای توزیع جمعیت نمونه بر حسب استقلال ذهنی، عینی و کلی

چکیده:

موضوع و هدف این پایان نامه بررسی جامعه شناختی میزان تمایل به استقلال طلبی در بین دختران دانشجو مقطع کارشناسی با توجه به عوامل فردی، خانوادگی و محیطی. جهت فرموله کردن موضوع و تدوین فرضیه بنیانی، میانی، خرد تحقیق از مطالعات نظری در حوزه جامعه شناسی و روانشناسی از جمله نظریه خود آینه سان کولی، نظریه نقش پذیري مید، قضایای بنیادی هومنز، نظریه بی هنجاری مرتون و نظریه اریکسون و برخی از نظریه های فیمنیستی بهره گیری شده است، این تحقیق دارای یک فرضیه اصلی ۴ فرضیه میانی و ده ها فرضیه خرد با سه متغیر مستقل فردی و شخصیتی، خانوادگی، محیطی و اجتماعی همچنین یک متغیر وابسته در سه سطح ذهنی - عینی و کلی می باشد. با توجه به هدف و فرضیات تحقیق روش اصلی تحقیق پیمایشی همراه با تکنیک پرسشنامه و حاوی ۳۳ سوال باز و بسته، ۱۸ سوال گزینشی که با شیوه طیف سازی لیکرت ساخته شده پس از انجام پیش آزمون و تعیین اعتبار و روایی تدوین و جهت جمع آوری اطلاعات از جامعه آماری دختران دانشجو شهر تهران از طریق شیوه نمونه گیری خوشه ای یک درجه ای از کل جامعه آماری تعداد ۳۰۰ نفر از کاربران به عنوان نمونه تکمیل و در قالب ۱۹ جداول یک بعدی و ۴۲ جداول دو بعدی و آزمونهای آماری خی دو، ضریب همبستگی اسپیرمن، دی سامرز وی کرامرز با استفاده از نرم افزار spss پردازش و نتایج استخراج شده است. یافته های تحقیق حاکی از آن است که تمایل به استقلال طلبی در هر سه زمینه (تا حدودی) بوده است ضمن آنکه بین عوامل فردی و شخصیتی با استقلال ذهنی، کلی، عینی رابطه معنادار بیشتری وجود داشته است.

پیشگفتار

امروزه در دنیایی زندگی می‌کنیم که جوانان در آن نقش و اهمیت به سزایی را دارا هستند این جوانان امیال و آرزوهایی دارند و برای رسیدن به آن گاه با شکل مواجه شده و گاه به بیراهه و انحراف کشیده می‌شوند. در این میان دختران در موقعیت دشوارتری قرار دارند. و احتمال گرفتاری در مشکلات برای آنها بیشتر است. جای آن دارد که پژوهشگران به خصوص در رشته‌های علوم اجتماعی به بررسی مسائل و مشکلات قشر جوان و خصوصاً دختران پرداخته و در این امر اهتمام جدی ورزند.

آنچه در پیش روی دارید مربوط است به تحقیقی در مورد بررسی عوامل جامعه شناختی تمایل به استقلال طلبی و خود سرپرستی در بین دختران دانشجوی مقطع کارشناسی در شهر تهران در سال ۱۳۹۰ که محقق تلاش نموده است تا بلکه به سوالاتی در مورد این موضوع پاسخ دهد.

این پژوهش شامل ۵ فصل است که در ذیل به اختصار به ذکر آنان می‌پردازیم:

۱- فصل اول، ابتدا به بیان سوال آغازین و طرح کلیاتی از موضوع اصلی پژوهش در قالب بیان مسأله، فرضیات، اهداف، اهمیت و ضرورت‌های انجام پژوهش و تعاریف متغیرهای اساسی پرداخته شده است. در این فصل تلاش دانشجوی بر آن بوده است تا به نحو منقضي موضوع را فرموله کند.

۲- فصل دوم، به بیان فرآیند تاریخی و ادبیات موضوع می‌پردازیم. که شامل مفاهیم و اصطلاحات تحقیق، تاریخچه موضوع، عوامل موثر، آثار و تبعات، نظریه‌های مرتبط با موضوع تحقیق و ... می‌باشد.

۳- فصل سوم، روش شناسی پژوهش که از روش پیمایشی، اسنادی و کتابخانه‌ای استفاده گردیده است.

۴- فصل چهارم، تحلیل یافته‌های تحقیق می‌باشد، که شامل دو قسمت جداول یک بعدی و دو بعدی و همچنین نمودارهای فراوانی است.

۵- فصل پنجم، نتایج تحقیق است که شامل بحث و نتیجه‌گیری، تنگناها، محدودیت‌ها و پیشنهادات لازم است.

و در آخر پیوست‌ها شامل پرسشنامه و منابع و مأخذ ارائه شده است.

مقدمه:

یکی از مسائلی که از دیرباز تاکنون توجه جامعه شناسان و اندیشمندان اجتماعی را به خود معطوف کرده است مسأله جوانان است در بین مسأله جوانان، پرداختن به مسأله دختران و زنان جوان همواره از اهمیت بیشتری برخوردار بوده است.

در کشورهای نظیر ایران میزان قابل توجهی از جمعیت را زنان و دختران جوان تشکیل می دهند. اما بررسی مشکلات زنان و دختران در جامعه ایران همیشه با موانعی روبرو بوده است، مسائل حوزه زنان به دلیل عدم شفافیت و حساسیت برانگیز بودن به موضوعی پیچیده تبدیل شده است.

یکی از مسائلی که در حوزه زنان امروزه به موضوعی قابل بحث بدل شده است مسأله استقلال طلبی و زندگی مجردی دختران است. در کشورهای غربی و کشورهای توسعه یافته سالهاست که مسأله استقلال طلبی و زندگی مجردی دختران امری عادی و پذیرفته شده است.

اما در ایران و کشورهای در حال توسعه دیدگاه مردم نسبت به این موضوع در اکثر اوقات منفی است و مردم نسبت به دختران که تنها زندگی می کنند نگاه چندان مثبتی ندارند. اینکه دختر جوانی بتواند به تنهایی زندگی کند پدیده ای نو در ایران محسوب می شود. طبق الگوی سنتی جامعه ایران همواره زنان در سایه مردی زندگی کرده اند زندگی دختران به تنهایی و بدون همراهی و حمایت یک مرد در جامعه ایرانی چندان پذیرفته شده نیست. اما با تمام مخالفتها و موانع موجود شاهد رشد روز افزون گرایش به زندگی مجردی در بین زنان و دختران جوان هستیم.

عوامل گوناگونی در افزایش علاقه دختران به زندگی مجردی نقش دارند که می توان به استقلال اقتصادی، بالا رفتن سطح تحصیلات، ترک کردن شهر زادگاه برای تحصیل در شهر دیگر و عوامل گوناگون خانوادگی، فردی و اجتماعی اشاره کرد. در هر حال پدیده استقلال خواهی دختران کم کم به امری مهم و تأثیرگذار در جامعه تبدیل شده است و بهترین راه حل برای کنترل و هدایت آن در مسیر صحیح انجام دادن انواع تحقیق و پژوهش در این زمینه است.

فصل اول

کلیات طرح تحقیق